

da bi ih smatrao razboritostima. Ništa takvog nigdje se ne čita kod tih istih <učenika>.

Ispravno je: smatrao je da one nisu bez razboritosti. To zaključuje u *Menonu*: »Ne završavaju [359] li sva nastojanja duše i napori, da kratko kažemo, u sreći, ako je razboritost vođa, a ako je nerazboritost, u suprotnom?« I u trećoj knjizi *Zakona*: »Najviše pak <treba gledati> na prvu <vrlinu>, vođu cjelokupne vrline, a to je razboritost.« Često i drugdje isto naučava. 5

Osim toga u šestom poglavlju druge knjige *Male etike* Aristotel ovako piše o Sokratu: »Starac Sokrat ju je potpuno dokinuo i rekao da ne postoji nesuzdržljivost, govorio je da nitko ne bi odabrao zlo znajući da je zlo.« Iznosi to i u drugom poglavlju sedme knjige *Nikomahove etike*: »Sokrat se na svaki način borio protiv tog mišljenja kao da nema nesuzdržljivosti; naime <smatrao je> da nitko znajući ne radi mimo najboljeg, osim zbog neznanja.« To je Sokratu pripisano ispravno. Postoji, naime, u *Protagori* duga i istančana rasprava o toj stvari koja mi je uvjerljivija od Aristotelove tvrdnje. Isto mišljenje postoji u devetoj knjizi *Zakona* i u *Timeju*. Ali treba obratiti pažnju da on ni na jednom od tih mjesta ne rabi riječ ἀκρασία <nesuzdržljivosti>; i nije istinita Aristotelova tvrdnja: »I nije rekao da ne postoji nesuzdržljivost.« To, naime, Sokrat ne poriče, nego se smije onima koji vjeruju »Da netko može požudom biti svladan« i natjeran da radi zlo, iako <mu> je poznato da je to zlo. 10 15 20

I zato se najviše čudim dvojem: jedno je da je Aristotel, tako značajan filozof, koji je priznao da istinu drži važnijom od prija- 25